

Арсен ХРОМУЛЯК

здобувач освітньо-професійної програми «Менеджмент закладів охорони здоров'я», ЗУНУ
Науковий керівник: к.е.н., доцент,
доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу ЗУНУ Олена ДУДКІНА

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМ КОНТРОЛЮ В ЗАКЛАДІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

У сучасних умовах реформування системи охорони здоров'я в Україні організація ефективної системи контролю є критично важливою для забезпечення якості, безпеки та прозорості медичних послуг. Контроль виступає не лише інструментом перевірки, а й стратегічним засобом підвищення ефективності управління ресурсами, оптимізації внутрішніх процесів і запобігання медико-економічним ризикам. Особливо актуальним стає впровадження інтегрованих систем внутрішнього контролю на основі цифрових технологій і сучасного менеджменту якості.

«Контроль у закладах охорони здоров'я – це систематичний процес збору, аналізу та оцінювання інформації про діяльність установи з метою забезпечення відповідності стандартам, нормативним вимогам та стратегічним цілям організації» [1]. Основні функції контролю в закладах охорони здоров'я: перевірка відповідності діяльності законодавству; оцінка ефективності використання матеріальних, фінансових і людських ресурсів; виявлення помилок, порушень, ризиків; формування рішень для удосконалення процесів.

Ефективний управлінський контроль включає чітке делегування повноважень, звітність, систему оцінки результатів діяльності (KPI), стандартизацію процесів.

Важливою складовою контрольної функції в менеджменті закладів охорони здоров'я є контроль якості медичних послуг, складовими елементами якого визначаються: моніторинг задоволеності пацієнтів; використання клінічних індикаторів

якості (показники інфекцій, ускладнень, смертності); дотримання стандартів надання медичної допомоги; сертифікація і акредитація.

Новим підходом до організації контролю в ЗОЗ є управління на основі ідентифікації ризиків та використання сучасного інструментарію, зокрема: створення реєстру ризиків діяльності ЗОЗ; здійснення першочергового контролю у зонах підвищеної загрози; проведення регулярного самоаудиту структурних підрозділів; адаптація політик і процедур на основі отриманих результатів контролю.

В умовах реформ охорони здоров'я та реагування на виклики пост пандемічного періоду та воєнного стану посилюється необхідність організації бактеріологічного контролю в медичних закладах.

Так, бактеріологічний контроль у лікарнях є важливою складовою системи інфекційного контролю, що спрямований на виявлення внутрішньолікарняних (нозокоміальних) інфекцій, контроль за дотриманням санітарно-епідеміологічного режиму, оцінку ефективності заходів знезараження, стерилізації та дезінфекції, виявлення потенційно небезпечних штамів мікроорганізмів.

Організація бактеріологічного контролю згідно чинної нормативно-правової та інструктивно-регламентної бази ґрунтується на трьох основних напрямках: 1) контроль середовища лікарняного закладу; контроль чистоти повітря в операційних, перев'язочних, реанімаційних та пологових залах; перевірка стерильності інструментарію, перев'язувального матеріалу, робочих поверхонь тощо; мікробіологічний контроль якості водопостачання; 2) обстеження персоналу (регулярний бактеріологічний скринінг медичних працівників, особливо тих, хто працює у відділеннях з високим ризиком інфекцій); 3) діагностика інфекцій у пацієнтів

Для організаційно-функціонального забезпечення бактеріологічного контролю в лікарні необхідно посилити роль спеціального управлінського підрозділу – комісії з інфекційного

контролю, на яку покладаються функції розробки плану бактеріологічного моніторингу; узагальнення результатів досліджень і проведення аналізу ризиків; підготовка звітів та рекомендацій щодо покращення санітарно-епідеміологічної ситуації в ЗОЗ.

На зараз організацію вказаного вище контролю в медичних закладах супроводжує ряд проблем, серед яких: нестача сучасного лабораторного обладнання; недостатнє фінансування досліджень; порушення процедур забору або транспортування матеріалу; недооцінка значення профілактичного бактеріологічного контролю; поширення антибіотикорезистентності.

В цілому, організація системи контролю в закладі охорони здоров'я повинна мати стратегічний і комплексний характер. Вона базується на поєднанні традиційних і цифрових інструментів, стандартах якості та орієнтації на запобігання ризикам. Від ефективності внутрішнього контролю залежить не лише якість медичних послуг, а й рівень довіри до медичного закладу з боку пацієнтів, держави та громадськості.

Список використаних джерел

1. Модернізація менеджменту та публічного управління в системі охорони здоров'я: кол. монографія / за ред. Шкільняка М.М., Желюк Т.А. Тернопіль. Крок, 2020. 560 с.